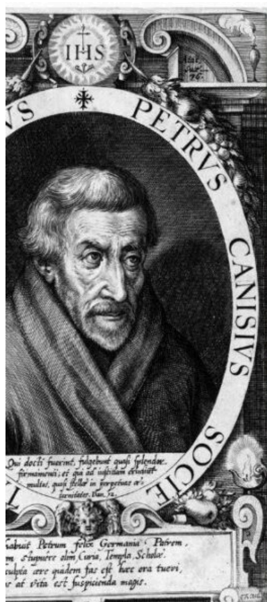
Ce știm despre primul text în românește scris cu litere latine

10 sept. 2025 la 09:00 **Dan Orghici** Actualitate 1

CATECHISMUS,
Szau
Summá Krédinczéi Ka-
tholicséit.
R. P. PETRI CANISII.
Doctor Szkrip: szvent den
Rendul Szociéy luy JSSUS.
Entorsz pré limbá Rumenászke,
dé R. P. Buitul Gsurgs,
Doct: Szkrip: szvente den áceláss
Rend.
Akum de isznove tiperit k-
[illegible] R. R. P. P. Szociéy luy ISSUS
Si [illegible]
Illustrissimi si Reverendissimi
ATHANAZIE,
Den
Milá luy Dumnezeo, si Szkaunuluy
Aposztolészk - Archi-Episcopuluy,
dé czárá Ardaluluy;
lui Emperat.
Tiperit en KLUS en Anul
Domnului 1703.

La 10 septembrie 1635, se stingea din viață autorul primei cărți tipărite în limba română cu litere latine. Este vorba de o personalitate aproape uitată a culturii române, iezuitul George Buitul.

EDITORIAL DE CORNEL NISTORESCU

Pensiile lui Bolojan au luat foc

Luni, în plin scandal cu școlile, premierul Ilie Bolojan s-a dus la [...]

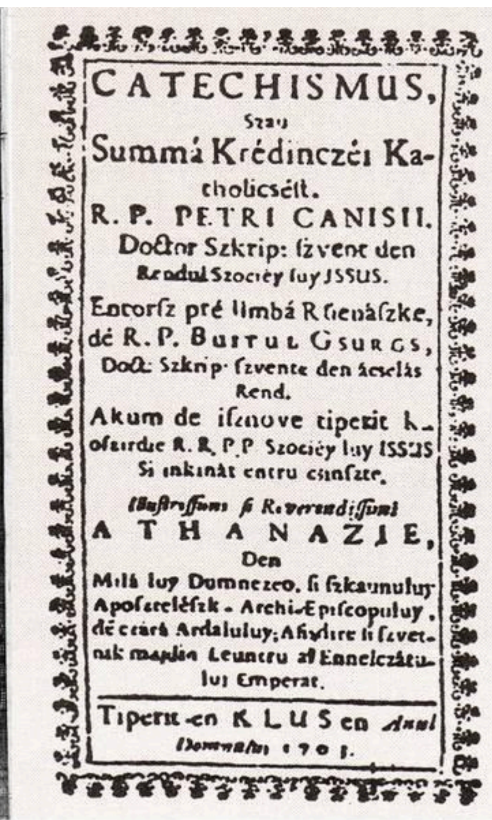
ACTUALITATE

Ponta bagă capul în scandalul momentului. Îndatorarea criminală

CATECHISMUS,
Szau
Summá Krédinczéi Ka-
tholicséit.
R. P. PETRI CANISII.
Doctor Szkrip: szvent den
Rendul Szociéy luy JSSUS.
Entorsz pré limbá Rumenászke,
dé R. P. Buitul Gyurgy,
Doct. Szkrip. szvente den ácelás
Rend.
Akum de isznove tiperit k...
olturdie R. R. P.P. Szociéy luy ISSUS
Si inkinát catru cinszte,
Illustrissimi si Reverendissimi
ATHANAZIE,
Den
Milá luy Dumnezeu, si szkaunuluy
Aposztoleszk. Archi-Episcopuluy,
dé ceará Ardaluluy; Asiyáre si szvet-
nik maplin Leunciu al Ennelczátu-
luy Emperat.
Tiperit en KLUS en Anul
Domnului 1703.

a Români
doi indiviz

10 sept. 20
0

Alertă aeriană și reacție rapidă a forțelor MApN

10 sept. 2025 la 09:25 1

Ce știm despre primul text în românește scris cu litere latine

10 sept. 2025 la 09:00 1

Unde-s doi

10 sept. 2025 la 08:46 0

Premieră periculoasă. Polonia a doborât drone rusești intrate în spațiul său aerian

CATECHISMUS,
Seau
Summa Krédinczéi Ka-
tholicséşti.
R. P. PETRI CANISII
Doctor Sekrip: şzvent dén
Rendul Szocziéty luy JSSUS.
Entorşe pré limbá Rumanşzke,
dé R. P. BUITUL GYURGY,
Doct: Sekrip: şzvente dén ácséláş
Rend.
Akum de iznove tipezit ku
ászerdáe R. R. P.P. Szocziéty luy ISSUS
Şi enkinát cetru cinşte,
Illustrissimi & Reverendissimi
A T H A N A Z I E,
Dén
Milá luy Domnezeu, ş Szkaunului
Apostolicesk, ArchiEpiscopului,
dé czara Ardealului, Alysére ş szvent-
nik mapilor Cinstru ş Emnelcsáru-
lui Emperat.
Tiperit en K L U S en Anul
Domnului 1703.

George Buitul, figura centrală a misiunii iezuite caransebeșene în secolul al XVII-lea, s-a născut probabil în

10 sept. 20
11

Pensiile lui Bolojan au luat foc
10 sept. 2025 la 07:37 24

Năstase, despre USR. Nu vor reuși să-și ducă la capăt politica de distrugere
10 sept. 2025 la 06:48 6

Bolojan n-a scăpat de pericol
10 sept. 2025 la 06:33 2

Drăguș nu se poate ”bucura de goluri”
10 sept. 2025 la 06:00 0

anul 1589, alte date arată anul 1591, într-o familie de mici nobilimi din Banatul de Lugoj-Caransebeş. Este vorba de nobili cu rosturi militare stabilite încă din Evul Mediu, din perioada în care aceştia furnizau o parte însemnată a trupelor utilizate de Ioan de Hunedoara în luptele cu otomanii.

„Şi-a început studiile la o şcoală reformată. Sub influenţa părintelui Szentandrassy a trecut la catolicism în jurul anului 1602. Tot prin intermediul acestuia a ajuns în 1606 la Roma. În 1607 era primit la Collegium Germanicum Hungaricum, unde a studiat filosofia. A fost însă exmatriculat din cauza unei greşeli de comportament, fiind nevoit să plece la Viena unde îşi termină studiile.

Între anii 1617 şi 1618 a activat la colegiul din Alba-Iulia pe lângă Ştefan Szini. La intervenţia lui Szini, Szentandrassy şi Pazmány Péter, Buitul a fost reprimit la Germanicum în 1619. Trei ani mai târziu era hirotonisit preot.

În mai 1623 intra în casa de probaţie de la Roma a ordinului iezuit. Potrivit regulamentului şi-a efectuat noviciatul timp de doi ani. Astfel în 1625 era gata să pornească spre Transilvania. La sfârşitul lunii mai se afla deja la Viena unde i s-a alăturat un alt părinte, Ştefan Mako. Cei doi misionari pornesc spre Transilvania la mijlocul lunii iunie, ajungând la Carei în august, la curtea contelui Károlyi Mihály. La începutul lunii octombrie cei doi misionari porneau în sfârşit spre Caransebeş."

Din textul cercetătoarei Livia Magma „Imprimări religioase la frontiere instabile: George Buitul şi oraşele din sudul Transilvaniei (Secolul XVII)", în revista „Banatica" al muzeului Banatului montan, nr 25 din 2015.

După unele cercetări realizate în perioada interbelică, George Buitul ar fi fost primul preot catolic român cu studii la Roma.

A fost profesor la Alba Iulia, apoi rector al misiunii iezuite din Caransebeș, unde se spune că a activat cu mult zel, „combătând pe calvini și convertind mare mulțime de români la adevărata Biserică a lui Cristos”, considerat fiind „însuflețitul apostol al catolicilor de limba română”.

Pentru că principii protestanți interziseseră activitatea iezuiților în Transilvania, a fost acordată o dispensă specială preoților George Buitul și Ștefan Mako.

Cei doi au ajuns în Transilvania, după cum arătam mai sus, în 1625.

George Buitul a revitalizat comunitatea catolică românească din Banat și a fondat o școală destinată tinerilor români. Nu a reușit să construiască o biserică adecvată, astfel că oficia slujbe în casele nobililor catolici. George Buitul nu s-a lăsat descurajat. A tradus în limba română Catehismul lui Petru Canisius, însă lucrarea sa a fost tipărită abia în 1636, la un an după moartea preotului iezuit. A rămas însă cartea sa, prima în care literele latine fuseseră utilizate pentru a tipări un text românesc.

După moartea lui, catehismul în limba română, care a avut mai târziu o mare influență, a fost trimis la Pojoni (Bratislava de azi, în Slovacia), unde a fost imprimat de Societatea lui Isus, ordinul călugăresc al Bisericii Catolice, aflat în serviciul direct al papei.

Prima ediție, probabil din 1636, s-a pierdut.

09 sept. 2025 la 17:53
4

A informat Ford într-un document trimis către Administrația Națională pentru Siguranța Traficului Rutier NHTSA)... [...]

Ministerul Finanțelor lansează a noua ediție Tezaur

08 sept. 2025 la 12:26 4

„Închiderea combinatului Hunedoara, act al trădării“

04 sept. 2025 la 19:07 14

DECLARAȚIA DE LA BUCUREȘTI

FOTOGRAFII CU CÂNTEC

O copie a unei ediții mai târzii (1703), care a fost tipărită la Cluj, încă este păstrată, „Summa Catechismus szau Kredinczei Katholiscest RP Petri Canisii”, care rămâne și prima carte tipărită în limba română cu alfabet latin.

Totodată, tot lui George Buitul i se datorează, se pare, și cea mai veche grafie a numelui lui Isus în limba română cu caractere latine – Jssus, în același catehism.

Surse: Adrian Marino, Români în Republica literelor, recenzie la cartea lui Doru Radosav, Cultură și umanism în Banat. Secolul al XVII-lea, publicată în „Observator cultural”, nr. 255, iunie 2004; Árpád Bitay, „Gheorghe Buitul. Cel dintâiu român care și-a făcut studiile la Roma,” în: „Muzeul Limbei Române”, Cluj, vol. 3 (1922/23); Lucian Periș, „Documente din arhiva Curiei Generale a ordinului iezuit din Roma. Spicuiri din corespondența misionarilor George Forro și George Buitul (Documents des archives de Curia Generalis de l’Ordre des Jésuites de Rome. De la correspondance des missionnaires George Forro et George Buitul)”, în: Spiritualitate transilvană și istorie europeană, Alba Iulia, 1999; Livia Magma, „Imprimări religioase la frontiere instabile: George Buitul și orașele din sudul Transilvaniei (Secolul XVII)”, în revista „Banatica” al muzeului Banatului montan, nr 25 din 2015.

Author

ARTICOLE ASEMĂNĂTOARE

Ucraineancă, reținută. Filmată când fura dintr-o biserică în Capitală

09 iul. 2025 la 18:35
Actualitate

O ucraineancă a fost filmată în timp […]

Biserica ridicată în spiritul arhitecturii moderne

01 ian. 2017 la 22:28
Cultură

Un volum publicat în acest an, „Arca Noetica de la Alba Iulia“ (Parohia Ortodoxă Română „Cartier Nou II“, Alba Iulia), surprinde fațetele uneia dintre cele mai impresionante întreprinderi arhitecturale din România.
[…]

Mihai Eminescu, în biserica ”Sf. Gheorghe Nou”

15 iun. 2025 la 16:58
Actualitate, Cultură

Slujba de parastas a fost săvârșită duminică, […]

« ANTERIOR
Unde-s doi

URMĂTOR »
Alertă aeriană și reacție rapidă a forțelor MApN

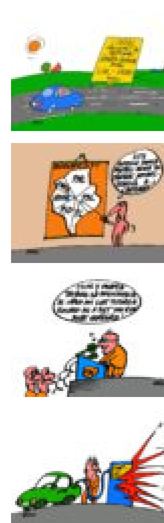

1 COMENTARIU

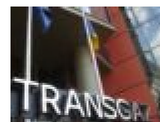
Irene spune:

10 SEPT. 2025 LA 9:11

Multumesc, Dan Orghici! A fost o disputa odata pe acest subiect…

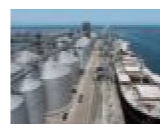

ROMÂNIA CARE MERGE

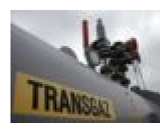
Secretarul general al Guvernului apreciază Transgaz

20 aug. 2025 la 15:30 2

Cereale, șroturi și uleiuri vegetale prin Portul Constanța în 2025

01 aug. 2025 la 09:46 4

Performanțele operaționale ale Transgaz

RĂSPUNDE

Lasă un răspuns

Adresa ta de email nu va fi publicată.

Comentează

Nume *

Email *

PUBLICĂ COMENTARIUL

Precizare:
Ziarul Cotidianul își propune să găzduiască informații și puncte de vedere diverse și contradictorii. Publicația roagă cititorii să evite atacurile la persoană, vulgaritățile, atitudinile extremiste, antisemite, rasiste sau discriminatorii. De asemenea, invită cititorii să comenteze subiectele articolelor sau să se exprime doar pe seama aspectelor importante din viața lor si a societății, folosind un limbaj îngrijit, într-un spațiu de o dimensiune rezonabilă. Am fi de-a dreptul bucuroși ca unii comentatori să semneze cu numele lor sau cu pseudonime decente. Pentru acuratețea spațiului afectat, redacția va modera comentariile, renunțînd la cele pe care le consideră nepotrivite.

ajută Rom
acționarii

15 iul. 202

UN FEL DE A FI

Eugen Uricaru: Buni, ospitalieri, cu capul plecat

de Eugen Uricaru în Actualitate 22

Multe săbii au mai lustruit șefii noștri cei mari până au ajuns mari! Nu credeți oare că ar cam trebui să se termine cu lustruitul [...]

